

САБАҚТЫҢ ТАҚЫРЫБЫ:

Дүниежүзілік өнеркәсіп
салалары

САБАҚТЫҢ МАҚСАТЫ:

Өнеркәсіп өндірісін :

- ✓ ұйымдастыру түрлерін сипаттау
(қазақстандық компонентті қосымша қамту негізінде);
- ✓ орналастыру факторларын талдау
(қазақстандық компонентті қосымша қамту негізінде);
- ✓ өнеркәсіп салаларын жоспар бойынша сипаттау.

- ▶ **Талдау:** Өндіріс орталықтарын ұйымдастыру және орналастыру факторларын талдай алады.
- ▶ **Қолдану:** Өнеркәсіп түрлерін сипаттай алады. Жоспар бойынша сипаттай алады.

ЖЕТІСТІК КРИТЕРИЙЛЕРІ:

Шоғырлану-концентрация

Мамандану-специализация

Кооперативтендіру-кооперация

өнеркәсіптік парктердің құрылуы-организация
промышленных парков

мақсаты мен функциялары- цель и функций

Инфрақұрылым-инфраструктура

Өнім-продукт

Өндіріс-производство

Кәсіпорын-предприятие

ЛЕКСИКА

- ▶ Акционерлік қоғам (АҚ) – Акционерное общество
- ▶ Жауапкершілігі шектеулі серіктестік (ЖШС) – Товарищество с ограниченной ответственностью
- ▶ Біріккен кәсіпорындар (БК) – Объединенные предприятия
- ▶ Мемлекеттік кәсіпорын-Государственное предприятие

ЛЕКСИКА

- ▶ Мен ... ойлаймын, өйткені ...
Менің көзқарасым бойынша ...
- ▶ Бір жағынан ....
- ▶ Екінші жағынан ...
- ▶ Мен мұны қолдаймын/бұған қарсымын,
өйткені ...

ҚАЖЕТТІ СӨЗ ТІРКЕСТЕРІ

Шоғырлану
Мамандану
Кооперативтендіру
Құрамдастыру
Өнеркәсіптік парктер

ТЕРМИНДЕРМЕН ЖҰМЫС:

- ▶ Өнім шығаруды ірі кәсіпорындарға жинауды өндірісті шоғырландыру деп атайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРУ

- ▶ Кәсіпорындардың біркелкі өнім шығаруы, мысалы, тек тракторлар.

МАМАНДАНУ

- ▶ Дайын өнім шығаруға бірнеше кәсіпорындардың қатысуы.

КООПЕРАТИВТЕНДІРУ

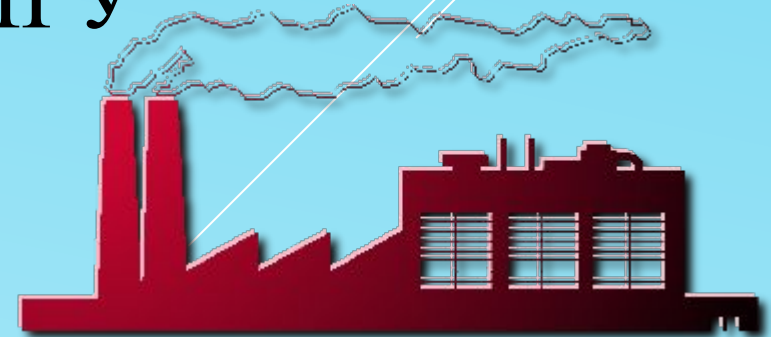
- ▶ Ортақ инфрақұрылымы және өзара байланысты өндірістік кооперациясы бар Өндірістік және басқа кәсіпорындарды біріктіретін арнайы аумақ.

ӨНЕРКӘСІШТІК ПАРК

- ▶ Акционерлік қоғам (АҚ) – «Қазақмырыш», «Рахат»
- ▶ Жауапкершілігі шектеулі серіктестік (ЖШС)- «Қазақмыс»
- ▶ Біріккен кәсіпорындар (БК) – «Теңізшевройл», «Экссон-Мобил»
- ▶ Мемлекеттік кәсіпорын- «Қазатомпром»

КӘСІПОРЫНДАРДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ ФОРМАЛАРЫ:

- ▶ 1.АО «Арселормиттал Теміртау»
- ▶ 2.ҚазақМыс
- ▶ 3.Procter & Gamble
- ▶ 4.Nestlé
- ▶ 5.Adidas
- ▶ 6.TOYOTA
- ▶ 7.КазМұнайГаз

КОМПАНИЯЛАР ҚАНДАЙ САЛАДА
ЖҰМЫС ЖАСАЙДЫ?

- ▶ 1.Бейнеролик қандай тақырыпта?
- ▶ 2.Қандай пайдалы қазбалар көрдіңіздер?
- ▶ 3.Бейнероликтегі пайдалы қазбалар өнеркәсіптің қандай саласына жатады?

БЕЙНЕРОЛИК ТАМАШАЛАУ:

ӨНЕРКӘСІПТІҢ ОРНАЛАСУЫНА ӘСЕР ЕТУШІ ФАКТОРЛАР

Тұтынушы факторы	Ғылыми фактор (технопарк, технополистерге жақы орналасуы). Ірі қалалар маңында орналасады.
Отын-энергетикалық фактор	Экологиялық факторы (қоршаған ортаны ескеру)
Су	
Шикізаттық фактор	
Көлік факторы	
Еңбек ресурстары факторы (еңбек күшін іздеу)	

Өндіріс салалары	Факторлар							
	шикізаттық отын	энергетикалық отын	электр қуаты	су ресурсы	еңбек	көліктік	тұтынушылық	экологиялық
Мұнай өндіру	••••		•			•		••
Мұнай өңдеу	•			••	••			••
Газ өндіру	••••					•••		••
Көмір өндіру	••••		•		•	•	•	••
Жылу электр стансалары		••		••		•	••	••
Су электр стансалары				•••			•	••
Атом энергетикасы				••			••	••
Қара металлургия	••	••	•	•	•	••		••
Түсті металлургия (жеңіл металдар)	•	•	•••	•				••
Түсті металлургия (ауыр металдар)	••	•	•	•				••
Машина жасау (ауыр)	••		•		•			•
Машина жасау (негізгі)			•		•••			•
Тау-химия	••••			•		•		••
Полимер химиясы	••	••	••	••			•	••
Цемент	••••	•		•			•	••
Орман	••••				•	••	•	••
Тоқыма	•				••		••••	•
Тігін					••		••••	
Аяқ киім					••		••••	
Ет	••						••	
Қант	••••			•	••	•		•
Балық	••••					•		
Ұн тарту	••					•	••	•
Нан пісіру							••••	
Кондитерлік					•	•	••••	•

Әсер етуші факторлар:

••••

- шешуші

••

- күшті

•

- әлсіз

(ЖЖ) ӨНЕРКӘСІП САЛАСЫН ЖОСПАР БОЙЫНША СИПАТТАУ

Жоспар:

- ▶ 1. Саланың атауы
- ▶ 2. Саланың құрамы
- ▶ 3. Өндірісті орналастыруға әсер ететін факторлар
- ▶ 4. Өндіретін тауар түрлері
- ▶ 5. Орналасқан аудандары
- ▶ 6. Ірі кәсіпорындарының атаулары
- ▶ 7. Мәселелері мен даму перспективалары

НӘТИЖЕСІН СЫНЫПҚА ҰСЫНУ. ӨЗАРА БАҒАЛАУ. КРИТЕРИЙЛЕР:

- ▶ 1. Саланың құрамын атаса – 1 балл
- ▶ 2. Орналасуына әсер ететін факторларды атаса – 1 балл
- ▶ 3. Тауар түрлерін атаса – 1 балл
- ▶ 4. Әлемде және Қазақстанда орналасқан аудандарын атаса – 1 балл
- ▶ 5. Дүниежүзі бойынша және Қазақстан бойынша ірі кәсіпорындарды атаса – 1 балл
- ▶ 6. Мәселелерін айқындаса, перспективаларын болжаса – 1 балл
- ▶ Барлығы: 6 балл. 5-6 балл – «жетті», 0-4 балл – «талпынады».

- ▶ Дүниежүзінде 90 ел мұнай өндірумен айналысады.
- ▶ Мұнай өндіру бойынша 1 орын – Ресей (1 күнде 10 107 000 баррелл өндіреді).
- ▶ 2 орын – Сауд Арабиясы (9 735 200 баррел);
- ▶ 3 орын – АҚШ (9 373 000 баррелл).
- ▶ Жалпы әлем бойынша 1 күнде - 84 951 200 барреллді құрап отыр.

МҰНАЙ ӨНЕРКӘСІБІ

МҰНАЙ ЭКСПОРТТАУШЫ ЕЛДЕР ҰЙЫМЫ (МЭЕҰ)

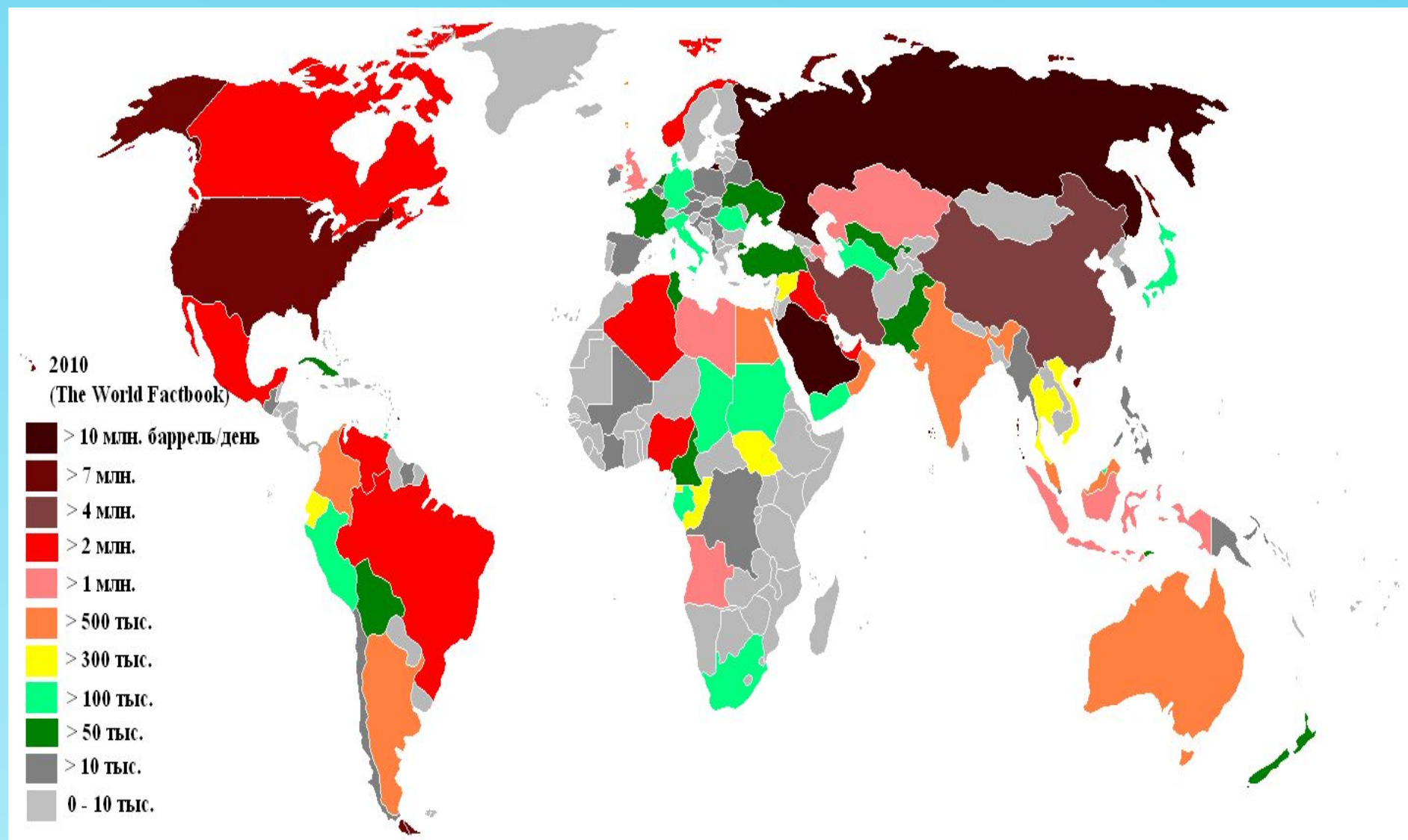
- ▶ The organisation of the Petroleum Exporting Countries, **ОПЕС**- табысының негізгі көзі мұнай және мұнай өнімдерін шығару мен экспорттау болып табылатын, құрамына 12 ел кіретін халықаралық ұйым; Азия, Африка және Латын Америкасының негізгі мұнай өндіруші мемлекеттерінің бірілестігі. 1960 ж құрылды. Ирак, Иран, Сауд Арабиясы, БАӘ, Кувейт, Катар, Ливия, Нигерия, Ангола, Алжир, Венесуэла және Эквадор жатады.

ОПЕК- ҰЙЫМЫНЫҢ ЖАЛАУЫ МЕН ШТАБ-ПӘТЕРІ (ВЕНА ҚАЛАСЫ)

ӘЛЕМДЕ 1 КҮНДЕ НЕШЕ БАРРЕЛЬ МҰНАЙ ӨНДІРЕТІН ЕЛДЕР КАРТАСЫ

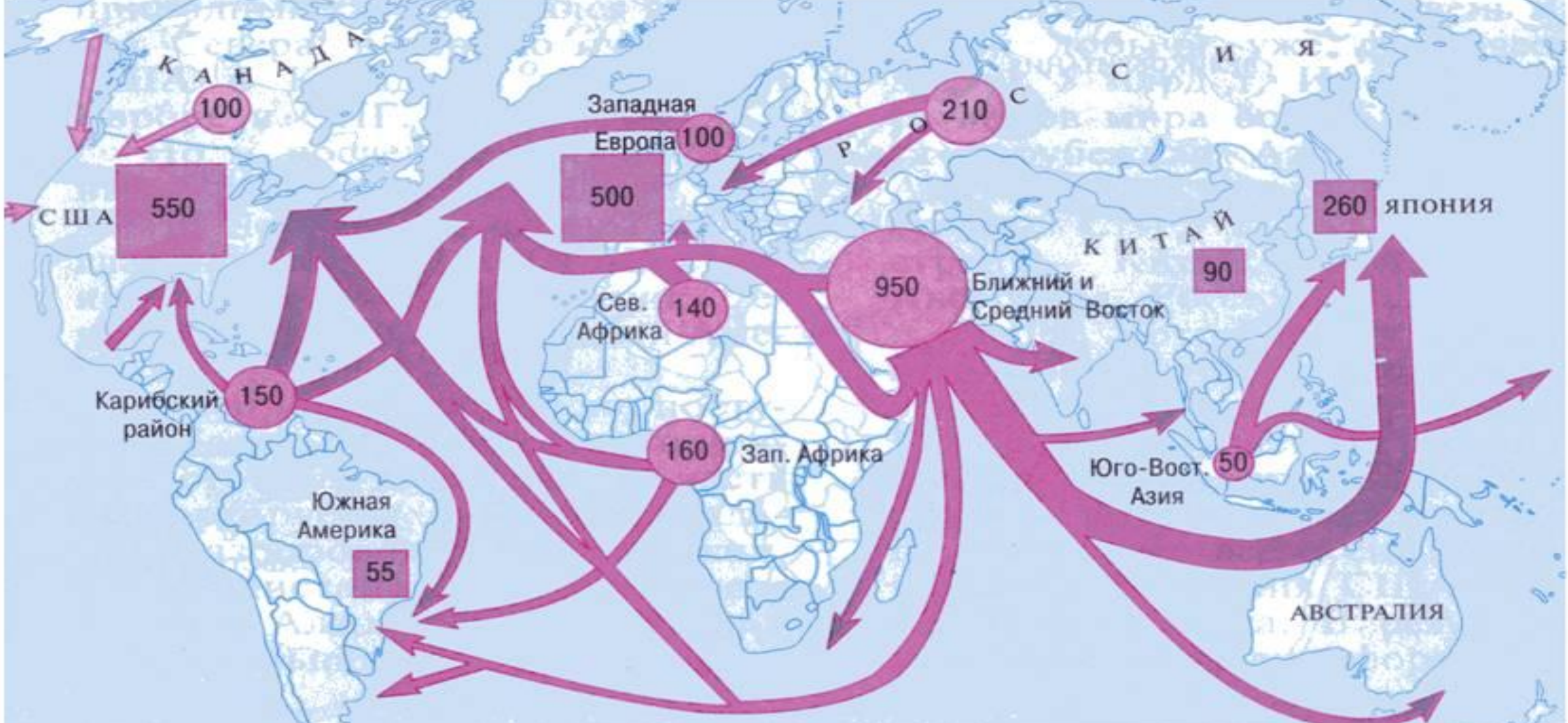

45 Добыча нефти (в млн т в год)

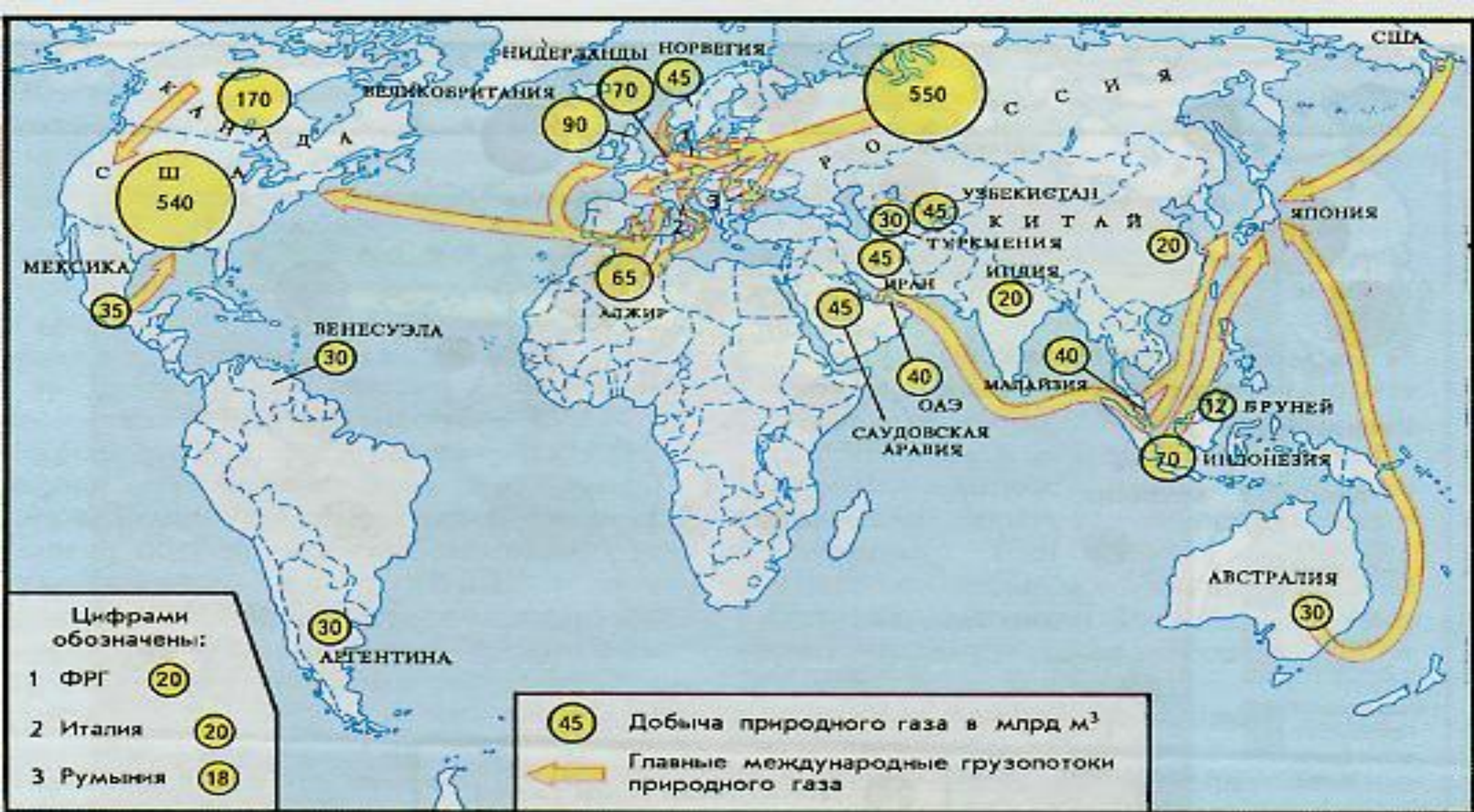

← Главные международные грузопотоки нефти и нефтепродуктов

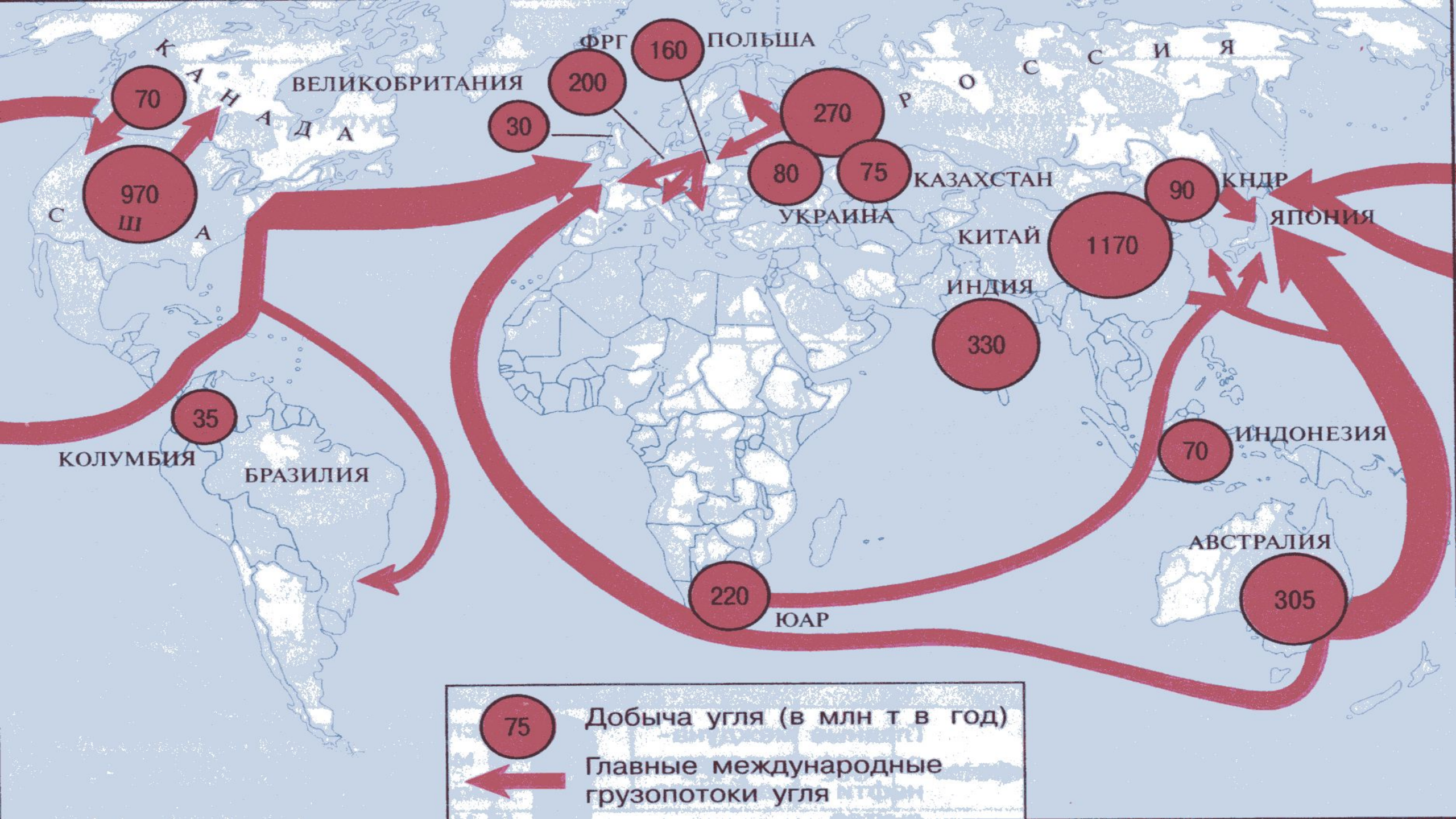
150 Экспорт нефти и нефтепродуктов (в млн т в год)

260 Импорт нефти и нефтепродуктов (в млн т в год)

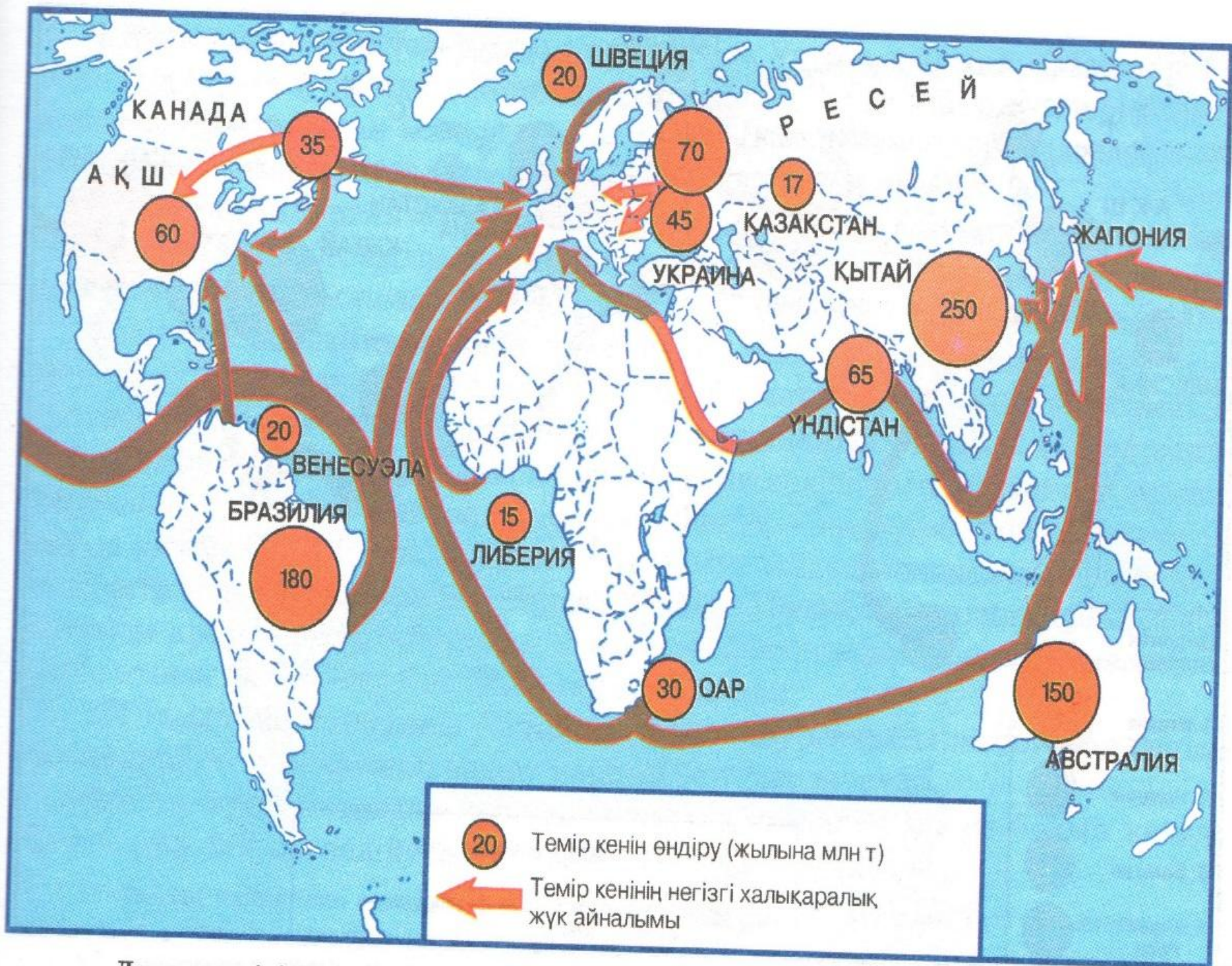

СУРЕТТЕРДІ СИПАТТАҢЫЗДАР!

«Плюс. Минус. Қызықты»

«+»	«-»	ҚЫЗЫҚТЫ

РЕФЛЕКСИЯ

- ▶ **Отын-энергетикалық кешен**
- ▶ Кескін картаға мұнай, көмір, газ өндіруден жетекші елдерді түсіру.
- ▶ Кескін картаға темір кенін өндіретін жетекші елдерді түсіріңіз.

КЕСКІН КАРТАМЕН ЖҰМЫС: